

Metabool Syndroom

Prevalentie en behandeling

Jojanneke Bruins
j.bruins@umcg.nl

In samenwerking met Marieke Pijnenborg, Edwin van den Heuvel, Agra Bartels, Richard Bruggeman & Frederike Jörg

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen / Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
- Sponsoring of onderzoeksgeld - Honorarium of andere (financiële) vergoeding - Aandeelhouder - Andere relatie, namelijk ...	• • •

Metabool Syndroom (MetS)

Richtlijnen NCEP-ATP-III*

- Vergrote buikomvang $\geq 88/102$ cm $\varnothing/\sigma$
- Verhoogde bloeddruk $\geq 130/85$ mmHg
- Verlaagde HDL-cholesterol $< 1.3/1.03$ mmHg $\varnothing/\sigma$
- Verhoogde triglyceriden ≥ 1.7 mmol/l
- Verhoogde glucose ≥ 5.6 mmol/l

*Grundy & Daniels et al. (2005) NATIONAL CHOLESTEROL EDUCATION PROGRAM

MetS in psychose*

- Prevalentie 4x algemene bevolking
- Antipsychotica
  - antidepressiva
  - stemmingsstabilisatoren
- Ongezonde leefstijl

*Mitchell et al. (2013); De Hert et al. (2012) & Steylen et al. (2012); Davidson (2001)

Behandelen MetS

- Onderliggende oorzaken
  - Leefstijlinterventie*
- Pharmacotherapie
  - Antihypertensiva
  - Antidiabetica
  - Cholesterolverlagers

*Bruins et al. (2014); Fernandez et al. (2013)

Richtlijnen pharmacotherapie*

- Bloeddruk $\geq 140/90$
- HbA_{1c} $\geq 7\%$ of glucose ≥ 7.2 mmol/l
- LDL-cholesterol ≥ 2.5 x SCORE = 5-10
- LDL-cholesterol ≥ 1.8 x SCORE >10
- Triglyceriden ≥ 2.3

*European Society of Cardiology (ESC) (2013)

Onderbehandeling MetS

- Ondanks klinische richtlijnen lijken metabole risicofactoren slecht behandeld te worden in mensen met psychoses
- Behandelpercentages uit 3 empirische studies*:
  - Antihypertensiva 13-38%
  - Antidiabetica 0-70%
  - Cholesterolverlagers 0-14%

*Nasrallah et al. (2006); Steylen et al. (2012); Suvisaari et al. (2007)

PHAMOUS studie

- Beloop MetS over meerdere metingen
- % behandeling MetS?
- Helpt behandeling?
- Voorspellers behandeling?

Selectie criteria

- Psychotische aandoening en/of antipsychotica
- Tenminste 3 metingen
  - Interval 9-24 maanden
- Leeftijd en geslacht
- Alle variabelen MetS bekend
  - Buikomvang, bloeddruk, HDL-cholesterol, triglyceriden, glucose

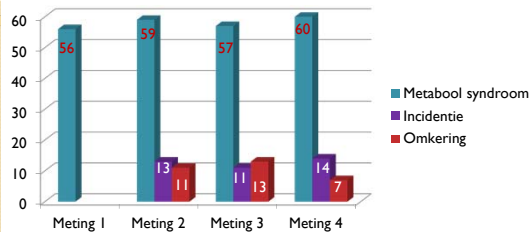
N=838 (3 metingen)

N=360 (4 metingen)

Criteria metabool syndroom

- Buikomvang $\geq 88/102$ cm ♀/♂ **67.8%**
- Bloeddruk $\geq 130/85$ mmHg **61.2%**
- HDL cholesterol $< 1.3/1.03$ mmHg ♀/♂ **51.2%**
- Triglyceriden ≥ 1.7 mmol/l **51.9%**
- Glucose ≥ 5.6 mmol/l **38.9%**

Beloop metabool syndroom

- Incidentie: nu wel MetS, vorige meting niet

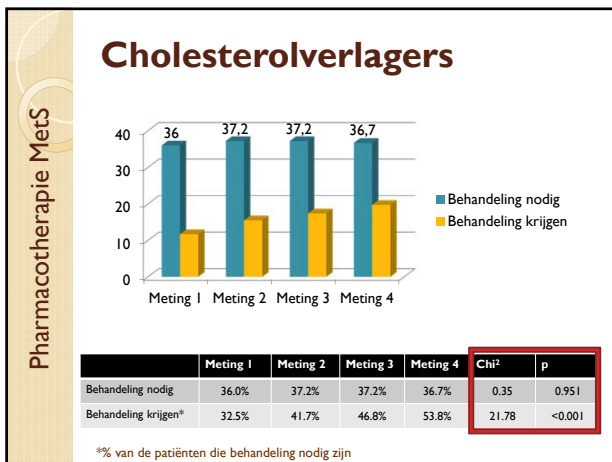
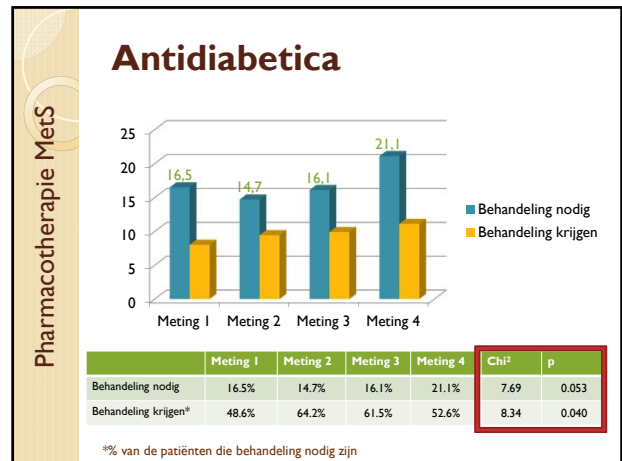
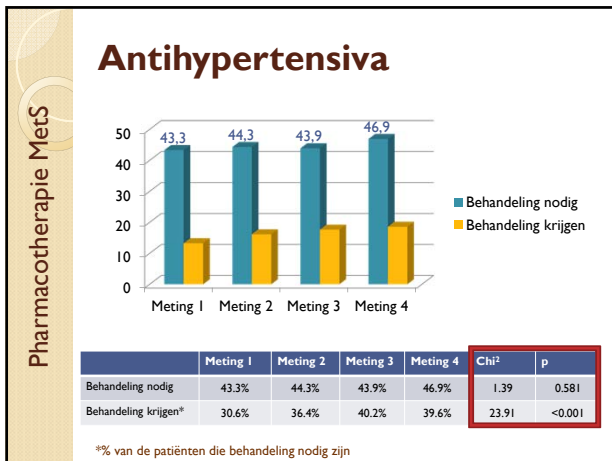
- Omkering: nu geen MetS, vorige meting wel

Pharmacotherapie MetS

- 64.3% moet behandeld worden voor metabole stoornissen

Daarvan wordt...

- ... 21% volgens richtlijnen behandeld
- ... 14% wordt gedeeltelijk behandeld
- ... 65% helemaal niet behandeld

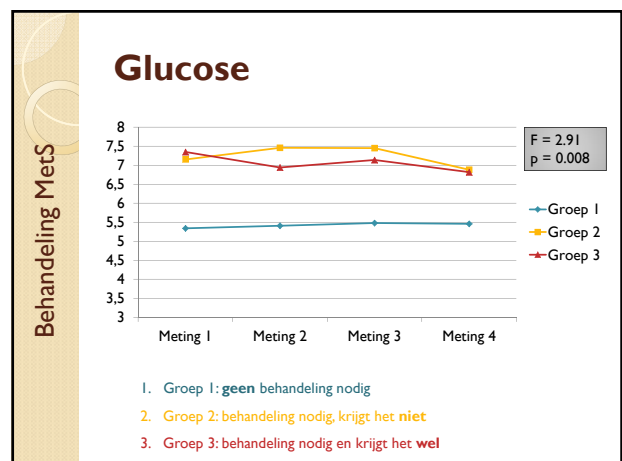
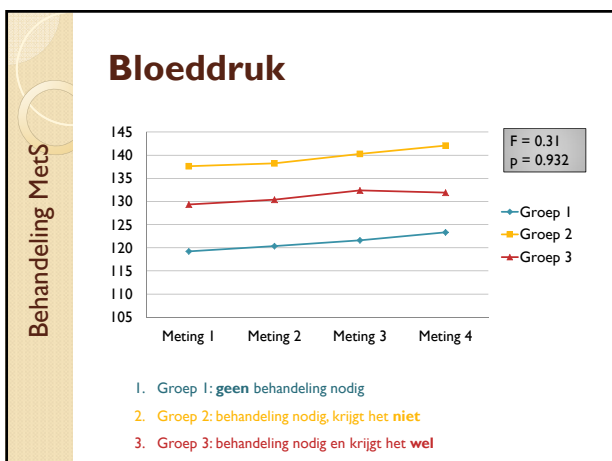

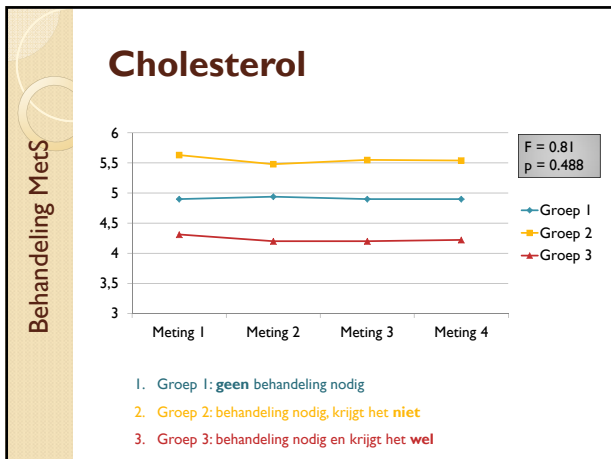
Behandelgroepen

Pharmacotherapie MetS

- Mixed models analyse
- Drie typen medicatie:
  - Antihypertensiva (bloeddruk)
  - Antidiabetica (glucose)
  - Cholesterolverlagers (cholesterol)

- Geen behandeling nodig
- Behandeling **nodig**, krijgt het **niet**
- Behandeling **nodig** en krijgt het **wel**

Voorspellen behandeling

Wie wordt er behandeld?

- Over alle metingen
  - Hoe vaak een behandeling nodig?
  - Dan ook daadwerkelijk behandeld?

- Nooit behandeld voor symptomen
- Soms wel, soms niet behandeld
- Altijd behandeld wanneer nodig

Voorbeeld:

- * Patiënt X zou op drie metingen behandeld moeten worden, maar wordt op slechts 2 metingen daadwerkelijk behandeld. **CATEGORIE = 2**
- * Patiënt Y zou op 2 metingen behandeld moeten worden en wordt ook op beide metingen daadwerkelijk behandeld. **CATEGORIE = 3**

Voorspellen behandeling

Voorspellen welke groep

- Multinomiale regressie analyse
  - Leeftijd
  - Geslacht** (P=0,028)
  - Ziekte duur
  - Type antipsychotica
  - Dosis antipsychotica (chlorpromazine equivalent)
  - Ernst psychose (PANSS)
  - Roken
  - Alcohol inname
  - Cannabisgebruik

VB: een rokende vrouw die clozapine gebruikt heeft een grotere kans om behandeld te worden dan een niet-rokende man die olanzapine gebruikt

Conclusie

- Metabool syndroom komt voor bij >50% van de patiënten met psychose en blijft vaak onbehandeld
- Naarmate patiënten langer in behandeling zijn worden metabole stoornissen vaker behandeld
- Bloeddruk en cholesterol zijn lager in patiënten die met medicatie behandeld worden

